

29. JUNI 1964

Khrusjtsjov besøker Norge

Våren 1955 var statsminister Gerhardsen på offisiell visitt i Sovjet-Unionen, og i juni 1964 kom statsminister Khrusjtsjov på gjenvisitt. Han ble hilst velkommen ved en middag på Akershus slott 29. juni. Statsministeren sa i sin tale:

Da jeg i 1955 besøkte Sovjet-Unionen, slo det meg hvor stolte sovjetborgerne er av sitt land, og hvor glade de er over å vise det fram. Også vi nordmenn er stolte over vårt land, og vil gjerne vise det fram. Vi er et lite folk i et vidstrakt land, der naturen byr menneskene svære utfordringer. I hard kamp med naturkreftene har vi måttet skaffe oss livberging på land og på sjø. Først i dette århundre lærte vi oss å gjøre bruk av de store energiresursene i våre elver. Det kom i gang en rask industriell utvikling, som på mange vis har omformet strukturen i vårt samfunn.

Vår grunnlov feirer i år sitt 150-års jubileum. Fra den franske revolusjon tok den over idéene om folkesuverenitet, frihet og rettssikkerhet. Vårt politiske demokrati — som trygger alle borgere retten til å være med å bestemme — har utviklet seg innenfor rammen av denne grunnlov. Gjennom vår sosiale og økonomiske politikk har vi lagt grunnen til et velferds-samfunn. Veien fram dit vi står i dag, har vært lang, og det har ikke manglet på meningsbrytninger og hard politisk strid. Selv om livsvilkårene for de mange er blitt vesentlig bedre, er vi alle enige om at vårt samfunn har store uløste oppgaver, ikke minst på det sosiale og kulturelle felt.

Vår holdning til internasjonale spørsmål har tatt preg av de erfaringer vi gjorde under kampen for nasjonal selvstendighet. Vi vant vår fulle uavhengighet i 1905 — uten bruk av makt. Til tross for det som seinere har hendt, har det gitt oss troen på at folkene kan ordne sine mellomværender uten våpenbruk. Vi verdsetter høyt FN's fredsbevarende innsats, og vil gjerne støtte en videre utbygging av organisasjonen, slik at den bedre kan medvirke til å blegge konflikter mellom nasjonene.

Deres navn, herr statsminister, er blitt særlig knyttet til begrepet fredelig sameksistens. Jeg tror knapt det finnes et menneske i Norge som er uenig i at dette prinsippet må være grunnlaget for all internasjonal politikk. Vi vil likevel gjerne legge noe mer i sameksistens enn utelukkende det å unngå krig — og om jeg har forstått Dem rett, er det også Deres oppfatning.

De har ofte brukt uttrykket «kappestrid» når De har talt om forholdet mellom ulike samfunnssystemer. Vi er gjerne med på fredelig kappestrid, og vi har tillit til at vårt samfunnssystem vil hevde seg godt. Men burde den ikke bli mer preget av et aktivt og vennskapelig samarbeid enn tilfelle har vært? Som vi ser det, må et stadig friere kulturelt og økonomisk samkvem på tvers av landegrenser og ideologiske skiller være en del av selve begrepet sameksistens.